

L a n d s k a p s n ä m n d e n s framställning
N:o 17/1932. till Ålands landsting med förslag till lag angående
landskapet Ålands finansförvaltning.

Sedan Landstinget i samband med behandlingen av revisionsberättelsen för år 1926 givit landskapsnämnden i uppdrag att inkomma med förslag till lag angående landskapets finansförvaltning, har landskapsnämnden med ledning av i riket gällande bestämmelser och med biträde av fackmän på området, bl.a. kamreraren i statskontoret B. Henriksson, uppgjort nedan upptagna lagförslag, vars slutliga utformande emellertid fått anstå i avvaktan på publiceringen av de nya lagarna angående rikets budget och bokslut, vilkas bestämmelser av naturliga skäl även borde uti tillämpliga delar i landskapslagen beaktas. Förslaget har särskilda gånger under tiden för utarbetandet remitterats till landskapets revisorer för avgivande av utlåtanden, vilka sedermera beaktats i den mån nämnden ansett sådant lända till en förbättring av lagförslaget.

I övrigt får nämnden i avseende å möjligen nödig förklaring av särskilda punkter i lagförslaget framhålla följande:

Beträffande finansåret föreslås i 2 § 2 mom. en sådan bestämmelse, att landstinget framdeles, om sådant befinnes önskvärt, genom enkelt beslut skall kunna ändra detsamma att omfatta tiden 1 juli - 30 juni.

I förslagets 3 § har i överensstämmelse med riksbudgeten upptagits en bestämmelse om att budgeten skall uppdelas så, att egentliga och kapitalutgifter och inkomster kunna skiljas från varandra och inkomst-

bringande kapitalutgifter från icke inkomstbringande sådana. För klarläggande av innebörden i dessa bestämmelser må följande framhållas;

Till de egentliga utgifterna hänföres tjänstemannalöner och underhållskostnader av olika slag, med andra ord, årligen återkommande utgifter för upprätthållande av olika inrättningar och själva förvaltningsorganen: exempelvis anslag till underhåll av skolor, sjukhus, gator, givrier, kommunikationer m.m. Bland egentliga inkomster kan nämnas skatter av olika slag, arrenden och nettoinkomst genom skogsförsäljning m.m.

Kapitalutgifterna kunna karaktäriseras som engångsutgifter. Om sålunda ett nytt hus eller en ny väg bygges, är det givetvis en kapitalutgift, medan underhållskostnaderna åter äro att anse såsom egentliga utgifter. Den hyra, som erhålles för en byggnad, hänföres till egentliga men försäljningssumman för ett sålt hus till kapitalinkomsterna. Anläggningskostnaden för en väg eller ett nytt skolhus betraktas icke såsom inkomstbringande kapitalutgift, medan däremot samma kostnad för ett hus till uthyrning eller köpeskillingen för ett skogsmarks- eller jordområde är en inkomstbringande sådan.

I överensstämmelse med lagen angående vederlaget för halva grundskatten har därjämte införts en bestämmelse att skild utgiftsstat för dess användning skall av landskapsnämnden uppgöras och föreläggas landstinget till godkännande.

Då erfarenheten redan med full tydlighet pekar på att inrättandet av en kassaförvaltartjänst i sinom tid kommer att bli nödvändigt,

har en sådan förutsatts i lagförslaget.

Beträffande huvudbokföringen vid landskapsnämnden har en sådan bestämmelse införts att kontona skola avslutas månatligen på sådant sätt, att summan av utgifterna såväl under den senast gångna månaden som under den tillämpliga delen av räkenskapsåret därvid framgår. Genom utdrag ur huvudboken efter varje månads utgång skall kamreraren hålla landskapsnämnden underkunnig om landskapets utgifter och inkomster under densamma och den gångna delen av året. Böckernas förande på detta sätt och utarbetandet av månadsrapporterna kommer visserligen att öka landskapskontorets arbetsbörda högst betydligt, men medför å andra sidan möjlighet för nämnden att noggrannare följa gången av de olika anslagens utnyttjande.

Bestämmelserna i 24 och 25 §§ om bokslutet och vad detta skall uppvisa och av vilka handlingar det skall åtföljas förtydliga genom detaljanvisningar nu gällande bestämmelser och göra visserligen bokslutet vidlyftigare men på samma gång även mera klarläggande för landskapets ekonomiska förhållanden.

I 26 och 27 §§ upptagna bestämmelser om inventeringen av landskapets kassor och lösa egendom äro även nya, men torde vara nödvändiga för att kontrollen måtte bliva så effektiv som möjligt.

I övrigt är lagförslaget i allt väsentligt överensstämmande med landskapslagen angående ordnandet av Ålands landskapsförvaltning, utfärdad i Mariehamn den 5 mars 1923, och vilken genom den blivande lagen endast komme att mera i detalj förfullständigas, varjämte genom

densamma under de gångna tio årens i praxis utbildade förfaranden komma att i lagen fastslås.

Med hänvisning till ovanstående får landskapsnämnden vördsamt förslå,

att landstinget behagade antaga här nedan intagna förslag till lag angående landskapet Ålands finansförvaltning.

"På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

L a g

angående landskapet Ålands finansförvaltning.

1 §.

Landskapets finansförvaltning handhaves av landskapsnämnden med biträde av vid densamma anställda befattningshavare och underlydande specialredogörare, om vilka är eller framdeles varder särskilt stadgat.

Landskapets finansår och budgetförslag.

2 §.

Landskapets finansår vidtager den första januari och utgår den sista december samma år.

Finansåret kan dock genom av landstinget därom fattat beslut ändras så att detsamma begynner den 1 juli och utgår den sista juni året därpå.

3 §.

Landskapets inkomster och utgifter skola i budgeten uppdelas i egentliga inkomster och utgifter och kapitalinkomster samt utgifter, och kapitalutgifterna i inkomstbringande och icke inkomstbringande kapitalutgifter.

För det landskapet tillfallande statsanslaget om 150.000 mark med anledning av grundskattens upphävande skall en skild utgiftsstat upprättas.

4 §.

Anslag, som kan överskridas, antecknas i budgeten som förslagsanslag samt anslag, som kan överföras från ett finansår till ett annat, som reservationsanslag.

Reservationsanslag för mera omfattande arbeten upptagas i budgeten endast till sådant belopp, som beräknas under finansåret erfordras.

Har reservationsanslag under finansåret blivit i sin helhet oanvänt, må detsamma icke överföras.

Kassaförvaltningen.

5 §.

Landskapets centralkassa skall omhänderhavas och utbetalningarna verkställas av en vid landskapsnämnden anställd kassaförvaltare, som bör äga kunskap i dubbelbokföring och vars åligganden och kompetens i övrigt fastställas av landskapsnämnden.

Intill dess en dylik kassaförvaltartjänst inrättats, skola enligt denna lag å kassaförvaltaren ankommande göromål bestridas av kamreraren med tillhjälp av ett härför anställt kassörsbiträde.

Kassan skall öppenhållas för allmänheten minst fyra timmar varje arbetsdag på tider, som landskapsnämnden bestämmer.

6 §.

I landskapets centralkassa må från dag till dag icke förvaras större belopp än hundratusen mark. Har kassan under dagens lopp stigit till större belopp, bör såvitt möjligt det överskjutande efter kassarörelsens avslutande insättas på landskapets räkning i bank.

Uttagningar å denna räkning ske genom checker, som å landskapsnämndens vägnar undertecknas av lantrådet och landskapskamreraren eller vid förfall för denne av kassaförvaltaren och vid förfall för lantrådet av kamreraren och kassaförvaltaren. De av banken tillhandahållna numerade checkblanketterna skola av kamreraren i låst förvar hållas.

Intill dess en kassaförvaltare anställts, undertecknas checker vid förfall för kamreraren av sekreteraren och vid förfall för lantrådet av kamreraren och sekreteraren.

7 §.

Vid landskapsnämnden skall kassan förvaras i brand- och dyrkfritt valv eller kassaskåp, vartill nyckeln omhänderhaves av kassaförvaltaren.

Hos specialredogörare bör kassan förvaras i kassaskåp eller kassaskrin.

8 §.

Då inbetalning till landskapsnämnden sker, skall den betalande inlämna reversal i två exemplar, av vilka det ena återställs, kvitterat av kassaförvaltaren. För att kvitto skall vara gällande gentemot landskapsnämnden bör detsamma uppvisas för kamreraren och av honom påtecknas. Den betalande bör erinras om denna bestämmelse genom dess intagande på blanketterna och genom anslag invid kassan.

9 §.

Lösen för stämpel å expeditioner av olika slag samt ersättning för utgivna exemplar av Ålands författningssamling uppbäres och antecknas av landskapsnämndens registrator. Anteckningen, som bör ske i härför avsedd bok, skall innehålla expeditionens eller författningens nummer, det för densamma inlevererade beloppet och datum för inbetalningen, som skall bestyrkas med expeditionsmottagarens namnteckning.

De inträdesbiljetter med åsatt stämpel, vilka enligt gällande lag om nöjesskatt skola av landskapsnämnden allmänheten tillhandahållas, böra hållas i låst förvar och nyckeln till detsamma omhänderhavas av landskapsnämndens kanslist, å vilken det även ankommer att i lagret inlägga och därifrån utgiva biljetter samt mottaga betalningen härför. Och bör varje anskaffning, utgivning eller återlämning av biljetter verifieras med reversal upptagande utom datum, biljetternas antal, pris och skatteprocent samt bestyrkas av leverantören, respektive mottagaren eller återlämnaren.

10 §.

Utbetalningarna å landskapsnämnden verkställas antingen kontant eller medelst check och må äga rum endast på grund av anordning, utfärdad av lantrådet och kontraserad av landskapskamreraren eller vid förfall för honom av landskapssekreteraren. Vid förfall för lantrådet må anordning utfärdas av sekreteraren och kamreraren.

Anordningarna böra förses med ordningsnummer samt denna nummer jämte beloppet, mottagaren, datum för utfärdandet och det anslagsmoment, som för utgiften skall belastas, uti ett särskilt diarium införas.

11 §.

Kollektiva anordningar må ej utföras. Detta vare dock tillåtet om landskapets tjänstemän eller arbetare samma dag lyfta sina löner, i vilket fall gemensamma utbetalnings- eller lönelistor för dem upprättas och utbetalning sker mot kvittens å dessa lönelistor.

12 §.

Försändning av landskapsmedel i kontanter med posten skall stödse ske i assurerat brev; och äger avsändaren å omslaget med bokstäver och siffror angiva försändelsens belopp.

Assurerade brev uttagas å postkontoret av kassaförvaltaren, och bör med sådant brev mottaget belopp ofördröjligen i kassajournalen an-noteras.

13 §.

Vid utanordning till mottagare, bosatt å annan ort än Mariehamn, må landskapsnämnden låta verkställa utbetalningen genom förmedling av postverket eller genom förmedling av bank.

Då specialredogörare för inrättning, som har räkning i bank, rekvi-rerar medel, kan översändandet verkställas genom beloppets insättning på dess bankräkning.

Banks eller postanstalts kvitto gälle som verifikat för kassaförval-taren.

14 §.

Medel, som uppbäras av landskapsnämndens registrator, kanslist el-ler annan specialredogörare och icke erfordras för omedelbart förestå-ende utgifter, vilka böra av denne bestridas, skola jämte reversal må-natligen till landskapskontoret inlevereras.

15 §.

Har landskapsnämnden underlydande specialredogörare behov av medel för bestridande av landskapets utgifter, äger han skriftligen rekquirera erforderligt belopp att utbetalas eller remitteras till sig. Härvid skall iakttagas, att utgiften å kamrerarkontoret påføres ett för dylika transaktioner avsett hjälpkonto samt först sedan redogöraren avgivit i 19 § omnämnd månadsrapport eller annars verifierad redovisning påföras behöriga anslagsmoment.

Landskapsnämnden äger fastställa ej mindre det belopp i kontanter, som specialredogörare får förvara hos sig, än även det högsta belopp

han får hålla å för inrättningen öppnad räkning i bank.

Å sådan räkning influtna räntemedel böra redovisas såsom annan inkomst.

Om årsräkenskaper och bokslut.

16 §.

Årsräkenskapen bör redogöra för landskapets inkomster och utgifter samt åtföljas av redogörelse för alla de förändringar i avseende å landskapets tillgångar och skulder, som under året ägt rum.

Härvid skall följande iakttagas;

a) landskapets inventarier och övriga egendom observeras icke såsom tillgång och bör således vid anskaffandet erlagt pris för desamma i årsräkenskaperna som utgift behandlas;

b) lån, som av landskapet upptages och i budgetförslag observerats såsom inkomst, skall såsom sådan i årsräkenskapen behandlas, medan avbetalning därå bokföres som utgift.

17 §.

Vid landskapsnämnden skall bokföringen ordnas enligt dubbel bokföringsmetod samt åtminstone följande böcker ovillkorligen föras;

a) Kassajournal, däri alla vid landskapsnämnden förekommande kontanta in- och utbetalningar dag för dag införas med angivande av de konton i huvudboken, vilka skola för desamma belastas eller gottskrivas, och skall densamma dagligen avslutas;

b) Memorial, däri enligt utfärdade memorialanordningar alla övriga till finansförvaltningen hörande transaktioner, vilka, såsom in- och utbetalningar hos de landskapsnämnden underlydande specialredogörare, likvider och överföringar mellan enskilda konton i huvudboken m.fl., icke beröra landskapsnämndens kassa, införas med angivande av de konton i huvudboken, som i anledning av desamma gottskrivas och belastas; samt

c) Huvudboken, som föres på grund av kassajournalen och memorialen och vari nödiga konton böra uppläggas ej mindre för inkomster och utgifter enligt indelningarna i budgeten, än även för samtliga landskapsnämnden underlydande specialredogörare, för inkomst- och utgiftsrester samt nödiga hjälpkonton.

18 §.

Specialredogörare skall i en paginerad kassabok för dagen anteckna alla in- och utbetalningar efter hand som de äga rum och bör denna bok månatligen avslutas.

Inventarieförteckning skall av specialredogörare föras och utdrag härav med räkenskapsårets sista månadsrapport till landskapsnämnden insändas.

Då landskapsnämnden anser sådant nödigt kan specialredogörare åläggas att enligt landskapsnämndens anvisningar föra förrådsbok.

19 §.

Vid varje månads slut skall specialredogörare till landskapsnämnden avgiva i överensstämmelse med kassaboken uppgjord rapport, upptagande summan av under månaden genom honom förmedlade transaktioner för landskapsnämndens räkning, fördelade enligt momenten i budgeten.

Sådan rapport skall åtföljas av specifikationer över inkomster och utgifter jämte fullständiga verifikationer samt av redogöraren till verket avsändas senast den femte dagen efter månadens utgång; ankommande det dock å landskapsnämnden att, där sådant med avseende å något särskilt fall befinnes nödigt, medgiva förlängning av tiden för rapportens insändande, dock icke mera än högst femton dagar för finansårets första elva månader och högst en månad för dess sista månad.

20 §.

Specialredogörarens rapport bör av landskapskamreraren genast underkastas sorgfällig granskning och därvid särskilt tillses, att redogörare icke överskridit den befogenhet, som blivit honom tillerkänd genom instruktion eller annars meddelade föreskrifter.

Om anmärkning mot redogörarens räkenskaper göres, skall, då anmärkningens beskaffenhet så fordrar, redogörarens förklaring infordras, varefter, om kamreraren icke kan avstå från anmärkningen, ärendet föredragas för landskapsnämnden, som avgör detsamma. Dess beslut bör delgivas redogörare, som äger ställa sig detsamma till efterrättelse.

21 §.

Sedan innehållet av samtliga specialredogörarens rapporter blivit i landskapsnämndens böcker behörigen intaget, skall vid densamma för varje månad sådan avslutning av huvudboken äga rum att för varje konto i denna framgår summan av vad ej mindre under månaden än under hela

den tilländalupna delen av året blivit debiterat eller krediterat, möjligen förekommande ingående balans härvid icke inberäknad.

22 §.

För varje månad äger landskapskamreraren till landskapsnämnden avgi-
va utdrag ur landskapets huvudbok för räkenskapsårets första elva måna-
der inom trettio dagar efter räkenskapsmånadens utgång, och för räkenskapsårets sista månad inom nittio dagar därefter. Utdrag bör innehålla, vad de olika kontona blivit debiterade och krediterade såväl under räkenskapsmånaden som under den tilländalupna delen av räkenskapsåret.

23 §.

Då landskapets inkomst i räkenskapen uppdebiterats, innan densamma inflyter, bör det som inkomst observerade, men på uppbörd beroende beloppet påföras ett inkomstresters konto.

Likaledes skall i räkenskaperna konto för utgiftsrester uppläggas och detta gottskrivas för alla såsom utgift för året anslagna beviljade belopp, vilka ej innan årets utgång utbetalats. Utgiftsrest, som ej under näst efter finansåret följande år blivit erlagd, indrages, såvida ej landskapsnämnden annorlunda besluter.

24 §.

Sedan samtliga till finansförvaltningen för ett räkenskapsår hörande transaktioner blivit i verkets huvudbok införda, äger den sista formella avslutningen av huvudboken rum i följande ordning:

- a) samtliga inkomst- och utgiftskonton avslutas sålunda att saldona å desamma överförs till ett särskilt landskapets inkomst- och utgifts-konto;
- b) övriga konton likasom även landskapets inkomstresters och utgiftsresters konton utjämnas sålunda att deras saldon överförs till ett balanskonto.

25 §.

Landskapsnämndens böcker för finansåret böra avslutas och bokslutet till landskapsnämnden för fastställelse inlämnas inom utgången av den tredje månaden och ställas till revisorernas förfogande senast inom den fjärde månaden efter finansårets slut.

Landskapets bokslut, som bör vara upprättat i noggrann överensstämmelse med räkenskapsårets budget, skall utvisa:

a) inkomster och utgifter, fördelade på momenten i budgeten samt i skilda kolumner de i densamma för varje moment anvisade beloppen och huru mycket de faktiska inkomsterna och utgifterna hava varit större eller mindre än de beräknade;

b) inkomster och utgifter utom stat;

c) landskapets kapitalbehållning vid räkenskapsårets början och slut. Bokslutet åtföljes av:

1) landskapets bilans vid räkenskapsårets slut;

2) relation angående a) inkomstrester, b) utgiftstrester och c) reserverade anslag.

Allmänna stadganden.

26 §.

Landskapets centralkassa inventeras minst en gång varje halvår av lantrådet och sedan kassaförvaltaren anställdes dessutom minst en gång i månaden av landskapskamreraren. Specialredogörarens kassa skall minst en gång varje halvår inventeras av landskapskamreraren.

Inventering må icke äga rum å tid, då kassa skall vara öppen för allmänheten; och får kassaförvaltaren icke på förhand underrättas om inventeringen.

Vid inventeringen bör kassaförvaltaren vara närvarande och skall vid densamma granskas, att kassabeståndet överensstämmer med den behållning, som vid tiden för förrättningen enligt kassaboken bör förefinnas.

Över verkställd kassainventering bör landskapsnämnden underrättas.

Förrättas icke föreskriven inventering, är den, som bort densamma verkställa, i händelse av brist gemensamt med kassaförvaltaren ansvarig för bristens fyllande, med rättighet dock att för vad han sålunda nödgats utbetala, söka och erhålla gottgörelse av kassaförvaltaren.

27 §.

Inventering av landskapets lösa egendom skall så vitt möjligt äga rum en gång om året; och bör den eller de, som av landskapsnämnden blivit förordnade att verkställa inventeringen, över densamma föra protokoll, vilket inom två veckor efter inventeringens slutförande skall till landskapsnämnden inlämnas.

28 §.

I böckerna må radering icke äga rum utan skola förekommande fel och

misstag genom anteckning över raden eller genom skilda bokföringsmetoder sålunda rättas att tillvägagångendet därav tydligt framgår.

29 §.

Har landstinget fattat beslut om finansårets förändring i enlighet med mom. 2 i 2 § skall för förra hälften av det år, inom vilket beslutet skall genomföras, ett skilt budgetförslag av landskapsnämnden uppgöras och till landstinget för lagenlig behandling ingivas till höstsessionen det föregående året.

30 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1934.

Mariehamn den 10 november 1932.

På landskapsnämndens vägnar:

